

Opći kriteriji prihvatljivosti

Opći kriteriji prihvatljivosti definiraju općenite značajke, ograničenja i posebnosti koje se primjenjuju kod kreditiranja projekata/klijenata prema programima kreditiranja: **Poduzetništvo mladih, žena i početnika; Investicije privatnog sektora; Investicije javnog sektora; Investicije posebnih segmenata MSP-ova u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO); EU projekti; Obrtna sredstva; Priprema izvoza; Financijsko restrukturiranje.**

Opći kriteriji prihvatljivosti odnose se i na sve ostale programe i proizvode HBOR-a, u svim dijelovima u kojima je to primjenjivo, osim ako pojedinim programom i/ili proizvodom nije drugačije definirano.

Sadržaj

Opći kriteriji prihvatljivosti	1
1. Korisnici kredita	3
1.1. Prihvatljivi korisnici kredita	3
Poslovni subjekti privatnog sektora	3
Mikro, mali i srednji poduzetnici	3
Subjekti srednje tržišne kapitalizacije.....	3
Veliki poslovni subjekti	3
Subjekti javnog sektora	3
1.2. Posebne ciljne skupine	3
Mladi poduzetnici.....	3
Žene poduzetnice.....	3
Poduzetnici početnici.....	4
Tržišno konkurentni poslovni subjekti	4
1.3. Neprihvatljivi korisnici kredita i ograničenja	4
Poduzetnici u teškoćama	4
Poslovni subjekti u kojima udjele u vlasništvu imaju obveznici Zakona o sprječavanju sukoba interesa i članovi njihove obitelji	4
Kriteriji isključenja sukladno Pravilniku o upravljanju reputacijskim rizikom.....	5
2. Posebna područja RH	5
Potpomognuta područja	5
Brdsko-planinska područja	5
Otoci	5
3. Djelatnosti od posebnog interesa	5
4. Posebne vrste ulaganja	6
Zeleni projekt.....	6
Zelena tranzicija	6
Digitalizacija (digitalna tranzicija)	6
Istraživanja, razvoj i inovacije - RDI	6
Ulaganja s ciljem oporavka od posljedica potresa	7

Socijalna infrastruktura i/ili ulaganja usmjerena na umanjenje negativnih demografskih kretanja.....	7
5. Neprihvatljive aktivnosti	7
6. Usklađenost s Pariškim sporazumom.....	7
7. Poticajne kamatne stope i propisi o potporama	7
Poticajna kamatna stopa	8
Opća kamatna stopa	8
Potpora	8
Vrsta ulaganja i potpore	8
7.1. Državne potpore i učinak poticaja	9
7.2. Posebni programi u smislu primjene pravila o potporama.....	9
EU projekti.....	9
Investicije javnog sektora	10
Financijsko restrukturiranje	10
7.3. Izuzeća od financiranja uz poticajnu kamatnu stopu	10
8. Ostalo.....	11
Prilog 1. - Neprihvatljive aktivnosti	12
Prilog 1.2. - Usklađenost s Pariškim sporazumom.....	
Prilog 2. - Tablica zelene prihvatljivosti	

1. Korisnici kredita

1.1. Prihvatljivi korisnici kredita

Prihvatljivi korisnici kredita odnosno plasmana HBOR-a su (uz ostale uvjete definirane ovim Općim kriterijima prihvatljivosti, programima i proizvodima HBOR-a i/ili drugim primjenjivim aktima HBOR-a) su **poslovni subjekti privatnog sektora i poslovni subjekti javnog sektora**, pri čemu se:

- pojam „korisnik kredita“ ili „krajnji korisnik“ odnosi na fizičku ili pravnu osobu koja se financira izravno ili u suradnji s poslovnim bankama ili leasing društvima, uključujući nalogodavca kod izdavanja garancija;
- pojam „kredit“ ili „plasman“ odnosi na sve kreditne aktivnosti, izravne i neizravne, uključujući izdavanje garancija, kao i sve bankovne proizvode ili financiranje putem leasing društava.

Poslovni subjekti privatnog sektora

Trgovačka društva, obrtnici, fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost, obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG), zadruge i ustanove, u privatnom vlasništvu ili u većinskom privatnom vlasništvu, koji prema veličini mogu biti:

Mikro, mali i srednji poduzetnici

Poslovni subjekti privatnog sektora koji zapošljavaju manje od 250 zaposlenih i imaju godišnji promet koji ne prelazi 50 milijuna EUR i/ili godišnju bilancu koja ne prelazi 43 milijuna EUR prema zadnjim dostupnim godišnjim financijskim izvještajima, čija se veličina utvrđuje u skladu s Preporukom Europske komisije 2003/361/EC od 6.5.2003. o definiciji mikro, malih i srednjih poduzetnika (SL L 124, 20.5.2003.) (dalje: Preporuka EK).

Subjekti srednje tržišne kapitalizacije

Poslovni subjekti privatnog sektora koji zapošljavaju od 250 do 2.999 zaposlenih prema zadnjim dostupnim godišnjim financijskim izvještajima, a koji po svojoj veličini, vlasništvu, broju zaposlenih i ostalim uvjetima ne ulaze u kategoriju mikro, malih i srednjih poduzetnika u skladu s Preporukom EK.

Veliki poslovni subjekti

Poslovni subjekti privatnog sektora koji zapošljavaju 3.000 i više zaposlenih prema zadnjim dostupnim godišnjim financijskim izvještajima, a koji po svojoj veličini, vlasništvu, broju zaposlenih i ostalim uvjetima ne ulaze u kategoriju mikro, malih i srednjih poduzetnika u skladu s Preporukom EK.

Subjekti javnog sektora

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (općine, gradovi i županije) te društva, ustanove i agencije u njihovom vlasništvu ili većinskom vlasništvu i/ili vlasništvu ili većinskom vlasništvu RH.

1.2. Posebne ciljne skupine

Mladi poduzetnici

Poslovni subjekti u kojima jedna ili više mladih osoba zajedno posjeduju više od 50% vlasništva, pri čemu se mladom osobom smatra ona koja još nije navršila 41 godinu života na dan podnošenja zahtjeva¹.

Žene poduzetnice

Poslovni subjekti u kojima najmanje jedna ili više žena zajedno posjeduju više od 50% vlasništva i kojima ujedno upravlja žena. U slučaju poduzeća koje nije mikro ili malo, žena ili žene zajedno mogu imati i

¹ Dan podnošenja zahtjeva je datum na koji je zahtjev za kredit (plasman) predan HBOR-u ili poslovnoj banci odnosno leasing društvu ili poslan poštom.

manje od 50% vlasništva uz uvjet da je najmanje jedna žena na nekoj od ključnih upravljačkih pozicija vezanoj za financije i/ili operativne poslove i/ili strategiju.

Poduzetnici početnici

Poslovni subjekti mikro, malog i srednjeg poduzetništva koji su tek osnovani ili posluju kraće od 3 (tri) godine na dan podnošenja zahtjeva¹. Stvarni vlasnici (fizičke osobe) s većinskim udjelom u poslovnom subjektu nisu ranije bili niti su trenutno vlasnici ili suvlasnici drugog poslovnog subjekta s udjelom većim od 30%.

Tržišno konkurentni poslovni subjekti

Tržišna konkurentnost ocjenjuje se primjenom i ispunjenjem svih sljedećih kriterija:

- (1) poslovni prihodi/primitci veći od poslovnih rashoda/izdataka u prethodnoj godini,
- (2) tekuća likvidnost veća od 0,6 (kratkotrajna imovina/kratkoročne obveze),
- (3) koeficijent dugoročne financijske stabilnosti manji od 1,2 (dugotrajna imovina u odnosu na kapital, rezerve i dugoročne obveze),
- (4) umanjeni valutno inducirani kreditni rizik (najmanje 5% poslovnih prihoda/primitaka na stranim ili međunarodnim tržištima, odnosno ostvarenjem najmanje 5% noćenja inozemnih gostiju od ukupno ostvarenih noćenja u prethodnoj poslovnoj godini).

Iznimno za korisnike kredita koji se bave iznajmljivanjem ležaja odnosno pružanjem usluga smještaja gostiju, umjesto kriterija iz alineje 2. i 3. može se alternativno uzeti kriterij minimalnog učešća kapitala, rezervi i zadržane dobiti u pasivi bilance u visini od 30%. U slučaju da korisnik kredita ostvaruje prihode/primitke u visini manjoj od 5% poslovnih prihoda/primitaka na stranim ili međunarodnim tržištima, a član je grupe koja ostvaruje preko 5% poslovnih prihoda/primitaka na stranim ili međunarodnim tržištima, što je dokumentirano u konsolidiranim financijskim izvješćima grupe, smatrat će se kako je ispunjen kriterij umanjenog valutno inducirano kreditnog rizika.

Dokumentacija za utvrđivanje navedenih kriterija su financijska izvješća poduzetnika za prethodnu poslovnu godinu (bilanca i račun dobiti i gubitka te za obrtnike prijava poreza na dohodak, ovjereni od nadležnih osoba) te za korisnike kredita iz turističke djelatnosti i statistika o dolascima i noćenjima turista za prethodnu godinu.

Iznimno, za korisnike kredita koji u svojim financijskim izvješćima ne udovoljavaju kriteriju iz alineje 4. (umanjeni valutno inducirani kreditni rizik), ukoliko korisnik kredita može dokazati indirektno prihode/primitke u visini od najmanje 5% poslovnih prihoda/primitaka na stranim ili međunarodnim tržištima ostvarenim preko posrednika, predocjenom računa o isporučenoj robi i izjavom posrednika ovjerenom kod javnog bilježnika pod materijalnom i krivičnom odgovornošću da je gotovu robu od strane korisnika kredita isporučio na strano ili međunarodno tržište u nepromijenjenom obliku, smatra se kako isti ispunjavaju kriterij umanjenog valutno inducirano kreditnog rizika.

1.3. Neprihvatljivi korisnici kredita i ograničenja

Poduzetnici u teškoćama

Korisnici kredita ne mogu biti subjekti koji pripadaju kategoriji društava u poteškoćama sukladno odredbama čl. 2. toč. 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17.6.2014. godine o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187 od 26.06.2014., dalje: Uredba: 651/2014), tj. odredbama uredbe važeće u trenutku odobrenja kredita odnosno odobrenja subvencije kamata, osim u slučaju kako je navedeno pod točkom 6.2. ovih Općih kriterija prihvatljivosti (Financijsko restrukturiranje).

Detaljnije na poveznici: <https://www.hbor.hr/naslovnica/hbor/poduzetnici-u-teskocama/>

Poslovni subjekti u kojima udjele u vlasništvu imaju obveznici Zakona o sprječavanju sukoba interesa i članovi njihove obitelji

Sukladno Zakonu o sprječavanju sukoba interesa (NN 143/2021) i svim njegovima naknadnim izmjenama i dopunama, na snazi su ograničenja kreditiranja poslovnih subjekata u kojima udjele u vlasništvu imaju obveznici Zakona o sprječavanju sukoba interesa i članovi njihovih obitelji.

Detaljnije na poveznici: <https://www.hbor.hr/wp-content/uploads/2016/10/Ogranicenje-u-kreditiranju-drzavnih-duznosnika.pdf>

Kriteriji isključenja sukladno Pravilniku o upravljanju reputacijskim rizikom

Sukladno Pravilniku o upravljanju reputacijskim rizikom HBOR-a definirane su kategorije rizika i kriteriji isključenja te njihov utjecaj na sklapanje, nastavak ili raskid poslovnog odnosa s klijentom.

Detaljnije na poveznici: <https://www.hbor.hr/pravilnik-o-upravljanju-reputacijskim-rizikom-hbor-a-koji-proizlazi-iz-poslovnog-odnosa-s-klijentom/>

2. Posebna područja RH

Posebna područja RH su gospodarski slabije razvijena područja (potpomognuta područja), otoci i brdsko-planinska područja u Republici Hrvatskoj:

Potpomognuta područja

Jedinice lokalne samouprave razvrstane u I., II., III. i IV. skupinu sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/2014, 123/2017, 118/2018) i Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 3/2024) i svim njihovim izmjenama i dopunama.

Brdsko-planinska područja

Područja sukladno Zakonu o brdsko-planinskim područjima (NN 118/2018) i Odluci o obuhvatu i razvrstavanju jedinica lokalne samouprave koje stječu status brdsko-planinskog područja (NN 24/2019) i svim njihovim izmjenama i dopunama.

Otoci

Sukladno Zakonu o otocima (NN 116/2018, 73/2020, 70/2021) i svim njegovim izmjenama i dopunama.

3. Djelatnosti od posebnog interesa

Ulaganja u djelatnosti od posebnog interesa navedene su u sljedećoj tablici prema područjima, odjeljcima i/ili razredima Nacionalne klasifikacije djelatnosti (dalje: NKD).

Kao izuzeća se navode djelatnosti unutar navedenih područja, odjeljaka i/ili razreda, koje **nisu djelatnosti od posebnog interesa i/ili se radi o djelatnostima i namjenama koje nisu prihvatljive za financiranje.**

Djelatnosti od posebnog interesa	Izuzeća
01 – Biljna i stočarska proizvodnja od 01.11 do 01.50 osim 01.15 03 – Ribarstvo	01.15 Uzgoj duhana
Prerađivačka industrija (Područje C) svi odjeljci i razredi osim izuzeća kako je navedeno	11 – Proizvodnja pića od 11.01 do 11.06 12 – Proizvodnja duhanskih proizvoda 18 – Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa samo ako se radi o podnositeljima zahtjeva za kredit koji se bave ili su vlasnički povezani s poslovnim subjektima koji se bave djelatnostima izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnostima proizvodnje i emitiranja radijskog i televizijskog sadržaja, djelatnosti

	novinskih agencija te uslužnih djelatnosti agencija za oglašavanje i odnosa s javnošću
62 – Računalno programiranje, savjetovanje i djelatnosti povezane s njima	-

4. Posebne vrste ulaganja

Zeleni projekt

Zeleni sektori i djelatnosti, kategorije zelenih projekata, kriteriji i pokazatelji zelenih rezultata sadržani su u **Prilogu 2.** ovih Općih kriterija prihvatljivosti (Tablica zelene prihvatljivosti).

Zelena tranzicija

Projekti koji prema kriterijima EU taksonomije i pripadajućim propisima (delegiranim aktima) znatno doprinose ostvarenju najmanje jednog od sljedećih okolišnih ciljeva:

- Ublažavanje klimatskih promjena;
- Prilagođavanje klimatskim promjenama;
- Održiva uporaba i zaštita voda i morskih resursa;
- Prijelaz na kružnu ekonomiju;
- Sprečavanje i suzbijanje onečišćenja;
- Zaštita i obnova biološke raznolikosti i ekosustava,

a istovremeno zadovoljavaju načelo nenanošenja bitne štete ostalim okolišnim ciljevima.

Projekti zelene tranzicije obuhvaćaju između ostalog ulaganja kao što su zelene tehnologije, poslovni modeli koji se temelje na kružnom gospodarstvu, obnovljivim izvorima energije, energetske učinkovitosti i dr.

Digitalizacija (digitalna tranzicija)

Razvoj i/ili uvođenje digitalnih tehnologija (primjerice digitalizacija proizvodnje, nabave i prodaje) u pojedinim područjima poslovanja i njihova potpuna integracija te edukacija zaposlenika i korisnika, a podrazumijeva sljedeća ulaganja:

- Digitalna infrastruktura;
- Digitalna transformacija poduzeća, istraživanje u području digitalnih tehnologija;
- ICT (ulaganja u informacijsko-komunikacijske tehnologije), digitalni marketing, digitalizacija i automatizacija poslovnih procesa, digitalna nabava, digitalizacija prodajnih predstavnika, promjena svih oblika poslovanja i procesa u kojima su zaposlenici organizacija u interakciji s njezinim korisnicima i slično;
- Industrija 4.0 - proizvodni procesi temeljeni na najnovijoj tehnologiji i obuhvaćeni uređajima za međusobno autonomno komuniciranje; strojevi upravljani umjetnom inteligencijom koji mogu samostalno izmjenjivati informacije; primjena modela pametnih tvornica u kojoj robotizirani strojevi upravljaju i nadziru fizičke procese; proizvodni sustav koji može samostalno razmjenjivati informacije tijekom proizvodnog procesa i u svakom trenutku zna u kojoj je fazi izlazni proizvod.

Istraživanja, razvoj i inovacije - RDI²

Projekt temeljen na istraživanju, razvoju i inovacijama ili ulaganje u istraživanje, razvoj i inovacije u području proizvoda, procesa, organizacije poslovanja i marketinga (odnosa s kupcima) u poduzeću. Obuhvaća projekte utemeljene na industrijskim i eksperimentalnim istraživanjima; proizvode/usluge/procese i metodologije zaštićene propisima o intelektualnom vlasništvu ali i ostale projekte temeljene na primjeni novog ili bitno izmijenjenog proizvoda (dobra ili usluge), postupka, nove organizacijske metode, poslovne prakse ili nove marketinške metode, te njihovo uvođenje u praktičnu upotrebu odnosno - komercijalizaciju ili proširenje postojećih proizvodno/uslužnih kapaciteta za poslovanje utemeljeno na RDI-u.

² RDI - Research, Development and Innovation

U područje ulaganja u Istraživanja, razvoj i inovacije mogu se uključiti ulaganja u sve djelatnosti ako imaju navedene značajke i ako nisu isključena ovim Općim kriterijima prihvatljivosti.

Ulaganja s ciljem oporavka od posljedica potresa

Ulaganja usmjerena na sanaciju, otklanjanje i/ili umanjeње posljedica potresa.

Socijalna infrastruktura i/ili ulaganja usmjerena na umanjeње negativnih demografskih kretanja

Projekti jedinica lokalne samouprave ili društava u njihovom većinskom vlasništvu ili većinskom vlasništvu RH i projekti ostalih podnositelja zahtjeva usmjereni na poboljšanje socijalne, obrazovne, zdravstvene, komunalne infrastrukture i prometne povezanosti u urbanim i ruralnim područjima. Ocjenjuje se da provedba projekta pridonosi povećanju standarda komunalnih i socijalnih usluga u lokalnoj zajednici i/ili smanjenju negativnih demografskih kretanja.

U područje ulaganja u Socijalnu infrastrukturu i/ili projekte usmjerene na umanjeње negativnih demografskih kretanja uključuju se ulaganja u sve djelatnosti ako imaju navedene značajke i ako nisu isključena ovim Općim kriterijima prihvatljivosti. Automatski se uključuju djelatnosti iz sljedećih odjeljaka NKD ako nisu isključene ovim Općim kriterijima prihvatljivosti: 85 Obrazovanje, 86 Djelatnosti zdravstvene zaštite; 87 Djelatnosti socijalne skrbi sa smještajem; 88 Djelatnosti socijalne skrbi bez smještaja.

5. Neprihvatljive aktivnosti

Neprihvatljive aktivnosti obuhvaćaju aktivnosti, djelatnosti i namjene koje nisu prihvatljive za financiranje te pripadajuća izuzeća ako postoje.

Popis neprihvatljivih aktivnosti nalazi se **Prilogu 1.** ovih Općih kriterija prihvatljivosti.

6. Usklađenost s Pariškim sporazumom

Projekti koji se odnose na:

- proizvodnju energije i srodne djelatnosti,
- izgradnju novih ili obnovu postojećih objekata (energetska učinkovitost objekata) i/ili
- nabavu transportnih sredstava (ograničenja emisije CO₂ za transportna sredstva)

i financiraju se iz sredstava Europske investicijske banke, moraju biti usklađeni s kriterijima Pariškog sporazuma. Kriteriji usklađenosti projekta s Pariškim sporazumom sadržani su u **Prilogu 1.2.** ovih Općih kriterija prihvatljivosti.³

7. Poticajne kamatne stope i propisi o potporama

HBOR na temelju svojih programa kreditiranja (uključujući i ostale kreditne proizvode ako je primjenjivo) korisnicima kredita odobrava kredite uz **poticajnu kamatnu stopu ili uz opću kamatnu stopu** ako kredit nije moguće odobriti uz poticajnu kamatnu stopu.

U slučaju kreditiranja putem financijskih institucija (poslovnih banaka ili leasing društava) i ako je tako propisano programom kreditiranja, kreditnim proizvodom HBOR-a i/ili ugovornom dokumentacijom s financijskim institucijama, kamatnu stopu za krajnjeg korisnika utvrđuje financijska institucija.

Ako je kredit ugovoren uz poticajnu kamatnu stopu, HBOR korisniku kredita dodjeljuje potporu. Ako korisniku kredita nije moguće dodijeliti potporu, kredit se odobrava i ugovara uz opću kamatnu stopu.

³ U slučaju neusklađenosti s Pariškim sporazumom, HBOR i dalje može razmatrati financiranje predmetnih projekata iz sredstava HBOR-a (osim projekata koji se odnose na izgradnju ili obnovu zgrada, koji moraju biti u skladu s Pariškim sporazumom kako bi bili prihvatljivi za financiranje i iz sredstava HBOR-a).

Poticajna kamatna stopa

Kamatna stopa za kredit koji sadrži potporu odnosno kredit je odobren/ugovoren uz efektivnu kamatnu stopu koja je niža od referentne kamatne stope za korisnika kredita.⁴

Opća kamatna stopa

Kamatna stopa za kredit koji ne sadrži potporu odnosno kredit je odobren/ugovoren uz efektivnu kamatnu stopu koja je jednaka ili veća od referentne kamatne stope za korisnika kredita.

Efektivna kamatna stopa (EKS) je kamatna stopa koja iskazuje ukupne troškove kredita u skladu s važećom Odlukom o efektivnoj kamatnoj stopi HNB-a, a utvrđuje se sukladno odredbama internih akata HBOR-a (važećeg Pravilnika o načinu i rokovima obračuna kamata ili drugog zamjenskog akta).

Referentna kamatna stopa je osnovna stopa (koju izračunava i objavljuje Europska komisija) uvećana za određeni broj baznih bodova (maržu) koji ovise o ocjeni klijenta (kreditni rang) i ocjeni instrumenata osiguranja, u skladu s Priopćenjem Europske komisije. Pravila HBOR-a o određivanju referentnih i diskontnih stopa usklađena su s važećim pravilima Europske komisije, odnosno Priopćenju Komisije o reviziji načina određivanja referentnih i diskontnih stopa (SL C 14, 19.1.2008.).

Potpore

Potpore u kreditu koji je odobren/ugovoren uz poticajnu kamatnu stopu može biti diskontirani⁵ iznos:

- (a) kamate izračunate po kamatnoj stopi koja predstavlja razliku između referentne kamatne stope izračunate za korisnika kredita i efektivne kamatne stope koja je niža od referentne kamatne stope, ili
- (b) kamate izračunate po kamatnoj stopi koja predstavlja umanjene kamatne stope za korisnika kredita, ili
- (c) dodijeljenog nominalnog iznosa subvencije kamatne stope.

Mogućnost dodjele potpore ovisi o:

- konkretnom programu kreditiranja ili drugom kreditnom proizvodu HBOR-a,
- visini referentne kamatne stope za korisnika kredita,
- visini kamatne stope po programu kreditiranja, odnosno visini kamatne stope koju HBOR posebno utvrđuje za korisnika kredita ili visini kamatne stope koju za korisnika kredita utvrđuje financijska institucija,
- stopi subvencije ako je primjenjivo,
- mogućim umanjnjima kamatne stope te
- o mogućnostima korisnika kredita za ostvarenje prava na dodjelu potpore sukladno važećim propisima o državnim potporama i potporama male vrijednosti (uključujući vrstu ulaganja i djelatnosti korisnika te njegove dosad korištene potpore).

Vrsta ulaganja i potpore

Ulaganja u osnovna sredstva (materijalna i/ili nematerijalna imovina) u pravilu se financiraju prema propisima o državnim potporama⁶, a moguće je i financiranje prema propisima o potporama male

⁴ Poticajna kamatna stopa može biti i kamatna stopa koja sadrži umanjene kamatne stope za korisnika kredita ili kamatna stopa, uključujući tržišnu kamatnu stopu, umanjena za subvenciju kamatne stope.

⁵ Kamatna stopa koja se primjenjuje pri diskontiranju je diskontna kamatna stopa. **Diskontna kamatna stopa** je osnovna stopa (koju izračunava i objavljuje Europska komisija) uvećana za 100 baznih bodova. Pravila HBOR-a o određivanju referentnih i diskontnih stopa usklađena su s važećim pravilima Europske komisije, odnosno Priopćenju Komisije o reviziji načina određivanja referentnih i diskontnih stopa (SL C 14, 19.1.2008.).

⁶ Za djelatnosti industrije i usluga kao i preradu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda, potpore se dodjeljuju na temelju Programa dodjele državnih potpora HBOR-a; dok se za djelatnosti primarne poljoprivredne proizvodnje potpore dodjeljuju na temelju Programa dodjele državnih potpora sektoru poljoprivrede HBOR-a).

vrijednosti, dok se ulaganja u obrtna sredstva mogu financirati isključivo prema propisima o potporama male vrijednosti⁷.

7.1. Državne potpore i učinak poticaja⁸

Kreditiranje u režimu državne potpore moguće je ako potpora ima učinak poticaja što znači da korisnik kredita (korisnik potpore) treba podnijeti **pisani zahtjev za potporu** sadržanu u kreditu HBOR-a prije početka radova⁹ na projektu.

Kao opravdani troškovi na planiranom projektu mogu se priznati isključivo troškovi nastali nakon predaje pisanog zahtjeva za potporu. U slučaju izravnog kreditiranja zahtjev se podnosi HBOR-u, a u slučaju kreditiranja u suradnji s financijskim institucijama zahtjev se podnosi financijskoj instituciji (poslovnoj banci ili leasing društvu).

Pisani zahtjev za potporu mora sadržavati minimalno: naziv i veličinu korisnika kredita (korisnika potpore) u skladu s Preporukom EK; opis projekta, uključujući datume njegova početka i dovršetka; lokaciju projekta; popis troškova projekta; iznos financiranja potrebnog za projekt.

Kod izravnog kreditiranja pisanim zahtjevom za potporu smatra se **najava ulaganja**¹⁰ predana HBOR-u u razdoblju do najviše 6 (šest) mjeseci prije podnošenja zahtjeva za kredit.

Ako između predaje najave ulaganja i predaje zahtjeva za kredit prođe više od 6 (šest) mjeseci ili ako najava ulaganja uopće nije predana, pisanim zahtjevom za potporu smatra se **zahtjev za kredit korisnika kredita** zajedno s dokumentacijom potrebnom za obradu zahtjeva.

Kod kreditiranja u suradnji s financijskim institucijama, pisanim zahtjevom za potporu smatra se **zahtjev za plasman krajnjeg korisnika** s dokumentacijom potrebnom za obradu zahtjeva u skladu s pravilima financijske institucije (i uvažavajući minimalni sadržaj pisanog zahtjeva za potporu), predan financijskoj instituciji u razdoblju do najviše 6 (šest) mjeseci prije nego financijska institucija preda zahtjev za konkretnog krajnjeg korisnika HBOR-u.

Ako između predaje zahtjeva za plasman krajnjeg korisnika i predaje zahtjeva financijske institucije za konkretnog krajnjeg korisnika HBOR-u prođe više od 6 (šest) mjeseci, pisanim zahtjevom za potporu smatra se **zahtjev financijske institucije za konkretnog krajnjeg korisnika**.

7.2. Posebni programi u smislu primjene pravila o potporama

EU projekti

Kredite za financiranje projekata koji se kandidiraju za sufinanciranje sredstvima proračuna Europske unije odnosno sredstvima EU fondova i/ili nacionalnih izvora te drugih inozemnih javnih izvora (dalje u tekstu: bespovratna sredstva) prema pozivu za dostavu projektnih prijedloga (dalje u tekstu: natječaj) HBOR u pravilu odobrava uz opću kamatnu stopu (kamatna stopa uz koju se ne dodjeljuje potpora),

⁷ Program dodjele potpora male vrijednosti HBOR-a, te Program dodjele potpore male vrijednosti primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji HBOR-a.

⁸ Državne potpore i učinak poticaja primjenjuju se kod programa koji omogućavaju ulaganja u osnovna sredstva.

⁹ Početak radova znači početak građevinskih radova povezanih s ulaganjem ili prvu zakonski obvezujuću obvezu za naručivanje opreme ili bilo koju drugu obvezu zbog koje ulaganje postaje nepovratno, ovisno o tome koje od nabrojenog nastupi prvo, isključujući pripremne radove (kupnja zemljišta i pripremni radovi kao što je ishođenje dozvola i provođenje studija izvedivosti ne smatraju se početkom radova). U slučaju preuzimanja poduzetnika, početak radova znači trenutak stjecanja imovine koja je izravno povezana sa stečenom poslovnom jedinicom.

¹⁰ Obrazac najave ulaganja i obrasci zahtjeva za kredit objavljeni su na mrežnim stranicama HBOR-a i dostupni su u HBOR-u na zahtjev.

budući da je dodjelom bespovratnih sredstava korisniku kredita (korisniku potpore) u pravilu dodijeljen maksimalno dopušteni intenzitet potpora.

Iznimno od navedenog, HBOR može takav kredit odobriti uz poticajnu kamatnu stopu (kamatna stopa u koju se dodjeljuje potpora) ili uz neki drugi oblik potpore (npr. subvenciju naknade i sl.), ako dodjelom bespovratnih sredstava na temelju natječaja korisniku potpore nije dodijeljen maksimalno dopušteni intenzitet potpora, te ako natječajem nije zabranjeno zbrajanje odnosno kombiniranje potpore koja se dodjeljuje na temelju natječaja s potporama iz drugih izvora u vezi s istim opravdanim (prihvatljivim) troškovima.

Investicije javnog sektora

Kod financiranja infrastrukture koja nije namijenjena komercijalnom iskorištavanju u načelu se ne primjenjuju pravila o državnim potporama, odnosno dopušteno je odobriti kredit uz poticajnu kamatnu stopu, neovisno o tome jesu li zadovoljeni uvjeti iz relevantnih propisa o državnim potporama. To se, na primjer, odnosi na općenitu infrastrukturu kao što su javne ceste, mostovi ili kanali, koji se daju na raspolaganje javnosti bez primitka nadoknade, kao i na infrastrukturu koja je namijenjena za djelatnosti koje država obično obavlja u izvršavanju javnih ovlasti.

Kod korisnika kredita koji se mogu svrstati u poduzetnike u smislu propisa o državnim potporama¹¹, kredit se može odobriti uz poticajnu kamatnu stopu, odnosno u režimu državne potpore i/ili potpore male vrijednosti, ovisno o namjeni infrastrukture/projekta koji se financira, odnosno je li i u kojoj mjeri projekt namijenjen gospodarskom iskorištavanju ili ne, a što je potrebno procijeniti s obzirom na sve okolnosti pojedinog ulaganja.

Ako se radi o ulaganju čija je namjena gospodarska aktivnost (poduzetnik u smislu propisa o potporama), a korisnik kredita ne zadovoljava uvjete za dodjelu državne potpore i/ili potpore male vrijednosti, kredit se može odobriti uz opću kamatnu stopu.

Financijsko restrukturiranje

Financiranje uz poticajnu kamatnu stopu moguće je isključivo sukladno kriterijima iz Smjernica o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (SL C 249, 31.7.2014.) te uredbama o potporama male vrijednosti.

Kreditiranje društava u teškoćama u smislu točke 20. navedenih Smjernica, provodi se isključivo sukladno odredbama Zakona o državnim potporama (NN 47/14, 69/17) i njegovim naknadnim izmjenama i dopunama, odnosno uz obveznu prethodnu prijavu potpore za sanaciju i/ili potpore za restrukturiranje na ocjenu Europskoj komisiji/Ministarstvu financija te poštivanje svih kriterija iz navedenih Smjernica.

Ako se radi o izravnom kreditiranju korisnika kredita osiguranih jamstvom RH ili garancijom HBOR-u prihvatljive poslovne banke, u pravilu u visini od najmanje 80% od iznosa neotplaćene glavnice, kamata i ostalih troškova kredita, HBOR može kreditirati poslovne subjekte i kada se nalaze u teškoćama, odnosno ispunjavaju jedan od kriterija navedenih u toč.20. Smjernica o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (SL C 249, 31.7.2014.)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2014:249:FULL&from=HR>

7.3. Izuzeća od financiranja uz poticajnu kamatnu stopu

Financiranje uz poticajnu kamatnu stopu nije moguće:

- (i) kod programa za financiranje izvoza (Priprema izvoza, Kredit kupcu, Kredit dobavljaču) budući da propisi o državnim potporama izričito isključuju mogućnost dodjele potpore za djelatnosti

¹¹ Poduzetnik je svaki subjekt koji se bavi ekonomskom djelatnošću, bez obzira na njegov pravni oblik. To uključuje, posebno, samozaposlene osobe i obiteljska poduzetnike koji se bave obrtom ili drugim djelatnostima te partnerstva ili udruženja koja se redovno bave ekonomskom djelatnošću.

usmjerene izvozu u treće zemlje ili države članice, odnosno potpore koje su izravno povezane s izvezenim količinama, s uspostavom i funkcioniranjem distribucijske mreže ili s drugim tekućim troškovima povezanim s izvoznom djelatnošću;

- (ii) u sektoru ribarstva i akvakulture, uključujući djelatnosti proizvodnje, prerade i stavljanja na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture.

8. Ostalo

Pravo na kredit ne postoji, već HBOR o svakom zahtjevu donosi posebnu odluku.

Prilog 1. - Neprihvatljive aktivnosti

- (1) aktivnosti kojima se ograničavaju pojedinačna prava i slobode kojima se krše ljudska prava;
- (2) u području obrambenih aktivnosti: uporaba, razvoj ili proizvodnja proizvoda i tehnologija koji su zabranjeni važećim međunarodnim pravom;
- (3) proizvodi i djelatnosti povezane s duhanom (uzgoj i proizvodnja, distribucija, prerada i trgovina);
- (4) aktivnosti izuzete od financiranja u skladu s odgovarajućim odredbama Uredbe Horizon Europe: istraživanje kloniranja ljudi u reproduktivne svrhe; aktivnosti namijenjene modificiranju genetskog nasljeđa ljudskih bića, koje bi mogle dovesti do toga da takve promjene postanu nasljedne; i aktivnosti na stvaranju ljudskih embrija isključivo u svrhu istraživanja ili u svrhu pribavljanja matičnih stanica, uključujući somatski nuklearni transfer stanica (SCNT);
- (5) kockanje (uključujući proizvodne, građevinske, distribucijske, prerađivačke, trgovinske ili softverske djelatnosti vezane uz kockanje);
- (6) trgovina seksualnim uslugama i srodna infrastruktura (uključujući i medije vezane uz trgovinu seksualnim uslugama);
- (7) aktivnosti koje uključuju žive životinje u pokusne i znanstvene svrhe ako se ne može zajamčiti usklađenost s Europskom konvencijom o zaštiti kralježnjaka koji se koriste u pokusne i druge znanstvene svrhe;
- (8) - djelatnost poslovanja nekretninama prema NKD-u (Područje L) ako se odnosi na pretežitu djelatnost krajnjeg korisnika i/ili djelatnost ulaganja;¹²
- razvoj nekretnina kao što je aktivnost čija je jedina svrha obnova i ponovni zakup ili ponovna prodaja postojećih zgrada, kao i izgradnja novih objekata namijenjenih prodaji (ulaganja u projekte energetske učinkovitosti nisu isključena¹³);¹⁴
- (9) financijske aktivnosti (npr. kupnja ili trgovanje vrijednosnim papirima, financijskim instrumentima ili nekim drugim financijskim proizvodima) uključujući promjenu vlasništva (npr. spajanja i preuzimanja)¹⁵. Posebno se isključuju aktivnosti usmjerene na otkup ili zamjenu kapitala poduzeća s ciljem isključivog preuzimanja imovine poduzeća (asset stripping);
- (10) aktivnosti zabranjene primjenjivim nacionalnim zakonodavstvom;
- (11) aktivnosti i imovina kod kojih dugotrajno odlaganje otpada može naštetiti okolišu;

¹² Iznimno, prihvatljivo je ako društvo osnovano radi upravljanja nekretninama unutar grupe povezanih društava ulaže u nekretnine koje će davati na korištenje (najam) isključivo povezanim društvima, pri čemu djelatnost povezanih društava nije na listi neprihvatljivih aktivnosti.

¹³ Ulaganja u projekte energetske učinkovitosti obuhvaćaju isključivo troškove vezane uz podizanje razine energetske učinkovitosti nekretnina, a ne obuhvaćaju troškove stjecanja ili izgradnje nekretnine.

¹⁴ HBOR može razmotriti financiranje izgradnje i opremanja industrijskih objekata (hale, skladišta, proizvodni pogoni, logistički centri i sl.) koji će se davati na korištenje (zakup) trećim osobama isključivo za obavljanje gospodarske djelatnosti (ne uključuje gradnju trgovačkih centara).

¹⁵ Iznimno, HBOR može razmotriti kreditiranje kupnje poslovnih udjela ako se radi o transakciji kojom izvoznik registriran u RH kupuje udjele inozemnog društva radi širenja i internacionalizacije poslovanja u domeni svoje pretežite djelatnosti, pri čemu se procjena prihvatljivosti kod izravnog kreditiranja prvenstveno temelji na bonitetu izvoznika.

Nije prihvatljiva kupnja poslovnog udjela od vlasnički povezane osobe, niti kupnja poslovnog udjela u društvu čije je sjedište u:

- državi ili području protiv kojega ili protiv čije vlade su usmjereni programi sankcija koje provode relevantna nadležna tijela;
- državi koja se smatra offshore financijskim centrom.

Navedeno uključuje, ali se ne ograničava na:

- države koje financiraju ili podržavaju terorističke aktivnosti ili unutar kojih djeluju terorističke organizacije;
- države koje se nalaze na EU-ovom popisu nekooperativnih jurisdikcija u porezne svrhe.

- (12) aktivnosti koje imaju negativan utjecaj na okoliš, a nisu u značajnijoj mjeri ublažene ili kompenzirane;
- (13) sve aktivnosti koje nije dopušteno financirati potporama iz relevantnih uredbi o državnim potporama poput GBER-a, ABER-a, de minimisa i ostalih propisa primjenjivih na pojedini kredit;
- (14) sve zabrane i ograničenja sukladno ugovorima između HBOR-a i financijskih institucija i/ili sukladno programima i/ili drugim aktima primjenjivih na pojedini kredit;¹⁶
- (15) ulaganja ili dijelovi ulaganja koja služe u osobne svrhe;
- (16) kupnja nekretnina ili pokretnina od povezanih osoba;
- (17) ulaganje u nekretnine koje nisu u vlasništvu korisnika kredita¹⁷;
- (18) refinanciranje postojećih kredita ako se radi o investicijskom ulaganju;
- (19) financiranje obrtnih sredstava za trgovačke djelatnosti¹⁸;
- (20) ulaganje u apartmane, sobe za iznajmljivanje i kuće za odmor¹⁹;
- (21) javnobilježnička djelatnost;
- (22) djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitiranja radijskog i televizijskog sadržaja, djelatnosti novinskih agencija te uslužnih djelatnosti agencija

¹⁶ Projekt koji se financira iz sredstava Europske investicijske banke treba biti u skladu s Pariškim sporazumom ako je primjenjiv. Kriteriji vezani za Pariški sporazum sadržani su u **Prilogu 1.2.** ovih Općih kriterija prihvatljivosti.

¹⁷ Iznimno, prihvatljiva su ulaganja u nekretnine koje nisu u vlasništvu korisnika kredita u slučaju difuznih i integralnih hotela i/ili ako se radi o zemljištu odnosno objektu koje se koristi na temelju ugovora o koncesiji odnosno pravu građenja, zakupu ili najmu, s tim da razdoblje koncesije, zakupa ili najma ne može biti kraće od roka otplate kredita. Također, HBOR može razmotriti kreditiranje ulaganja u nekretnine koje nisu u vlasništvu korisnika kredita ako se radi o transakciji kojom izvoznik registriran u RH planira investicijsko ulaganje u inozemno društvo (nabava strojeva i opreme i/ili adaptacija/rekonstrukcija poslovnog prostora) radi širenja i internacionalizacije poslovanja u domeni svoje pretežite djelatnosti, pri čemu izvoznik registriran u RH ima većinski poslovni udio u inozemnom društvu. Nije prihvatljivo investicijsko ulaganje u društvo čije je sjedište u:

- državi ili području protiv kojega ili protiv čije vlade su usmjereni programi sankcija koje provode relevantna nadležna tijela;
- državi koja se smatra offshore financijskim centrom.

Navedeno uključuje, ali se ne ograničava na:

- države koje financiraju ili podržavaju terorističke aktivnosti ili unutar kojih djeluju terorističke organizacije;
- države koje se nalaze na EU-ovom popisu nekooperativnih jurisdikcija u porezne svrhe.

¹⁸ Iznimno, prihvatljivo je financiranje obrtnih sredstava za trgovačke djelatnosti:

- (i) poslovnih subjekata koji se bave otkupom poljoprivredne proizvodnje i/ili opskrbom poljoprivrednih proizvođača repromaterijalom, sjemenom i sl.;
- (ii) veletrgovine kada je ista važan dio lanca opskrbe u prerađivačkoj industriji, ribarstvu i turističkoj djelatnosti;
- (iii) poslovnih subjekata kod kojih se značajan dio poslovanja odnosi i na proizvodnju, preradu, doradu proizvoda i sl. i/ili na usluge prerade, dorade proizvoda i sl. (najmanje 30% prihoda/primitaka se odnosi na navedene djelatnosti, a što se može utvrditi temeljem strukture prihoda/primitaka poslovnog subjekta prema djelatnostima za prethodnu poslovnu godinu);
- (iv) ako se radi o kreditu putem poslovne banke ili o kreditu iz sredstava okvirnog ugovora o kreditu s poslovnom bankom ili leasing društvom.

¹⁹ Ograničenje se odnosi na apartmane, sobe za iznajmljivanje i kuće za odmor prema Pravilniku o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine Ostali ugostiteljski objekti za smještaj.

Iznimno, prihvatljiva su ulaganja u apartmane, sobe za iznajmljivanje i kuće za odmor:

- (i) na potpomognutim područjima - JLS I., II., III. i IV. skupine ili brdsko-planinskim područjima ili otocima prve skupine;
- (ii) ako se radi o tradicijskim zgradama (pojedinačne zgrade koje su zaštićene kao kulturna dobra, zgrade koje se nalaze u zonama naselja koja su zaštićena kao kulturna dobra ili se nalaze u kontaktnim zonama zaštićenih zona, te sve druge pojedinačne zgrade koje se grade/rekonstruiraju u skladu s posebnim uvjetima konzervatora glede tradicijske gradnje, pri čemu se pod pojmom konzervatora smatra Konzervatorski odjel Ministarstva kulture ili drugo javno pravno tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara).

Za turističke apartmane prema Pravilniku o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli, nema ograničenja u kreditiranju.

za oglašavanje i odnosa s javnošću;

(23) ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju uslugu točenja pića;

(24) obiteljski domovi sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi²⁰.

²⁰ Iznimno, prihvatljiva su investicijska ulaganja obiteljskih domova koji posluju najmanje godinu dana u svrhu prilagodbe i preustroja u ustanovu sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi.